

2024-től érvényes érettségi követelmények szerinti esszé feladatok

5.1. Az első világháború

5.2. Politikai változások a háború után

5.3. Párizs környéki békék

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

2025-MÁJUS-MAGYAR-KÖZÉP-5.5

A bethleni konszolidáció (hosszú)

Szemponatok	Műveletek, tartalmak	Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően Bethlen István miniszterelnökségét mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2
Tájékozódás térben és időben	T1 Rögzíti Bethlen István miniszterelnökségének kezdetét: 1921 és végét: 1931.	0–2
	T2 Utal a trianoni területvesztésre.	0–2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. kölcsön, ipar, választójog, kormány.	0–2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. nyílt szavazás, Magyar Nemzeti Bank, pengő, konszolidáció.	0–2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2
Ismeretszerzés, a források használata	F1 Rögzíti a forrás egy lényegi elemét (pl. a kormány korlátozott gyülekezési jogot biztosított; az utcai tüntetéseket tiltották; a kormány korlátozottan engedte a szakszervezetek működését; a szociáldemokraták nem alakíthattak vasutas szakszervezetet), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a kormánypárt stabilizálta hatalmát / korlátozta az ellenzék működését; korlátozott parlamentáris rendszer alakult ki; a szociáldemokrata párt törvényesen működhetett).	0–3

	F2 Rögzíti a forrás egy lényegi elemét (pl. a titkos választásokhoz Klebelsberg szerint az embereknek tudniuk kell olvasni; a titkos választás visszaélésekre adott volna lehetőséget), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. vidéken / a nagyobb városok kivételével nyílt szavazás volt; a nyílt szavazás a kormánypárt győzelmét segítette).	0–3
	F3 Rögzíti, hogy (a korona helyett) bevezették a pengőt, és tesz egy érdemi megállapítást erre vonatkozóan (pl. megszűnt az infláció; az új pénz bevezetését népszövetségi kölcsön felvétele / a Magyar Nemzeti Bank megalapítása előzte meg).	0–3
Történelmi gondolkodás és történelmi ismeretek	E1 Rögzíti a konszolidáció fogalmát (pl. politikai / gazdasági helyzet megszilárdítása), és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. ez a régi elit részleges visszatérését jelentette a hatalomba; korlátozott parlamentáris rendszer jött létre; a konszolidációra a világháborús vereség / az OMM felbomlása / a proletárdiktatúra felszámolása / a trianoni területvesztés után került sor).	0–3
	E2 Rögzíti, hogy Bethlen megszervezte az Egységes Pártot, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a KNEP egyes tagjaiból és a Kisgazdapártból jött létre; a Horthy-korszakban végig ugyanaz a politikai erő volt hatalmon; stabil kormánypárt jött létre; konzervatív / keresztény-nemzeti párt volt), vagy rögzíti, hogy Bethlen szűkítette a választójogot, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a választójogot iskolai végzettséghez kötötte; a nők esetében megemelte a korhatárt).	0–3
	E3 Rögzíti, hogy az ország kölcsönt vett fel a Népszövetségtől, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. gazdasági szerkezetváltás következett be; fellendült a könnyűipar / textilipar / vegyipar / elektronika / gyógyszeripar; megszűnt az osztrák / cseh konkurencia; a Népszövetség ellenőrizte a magyar költségvetést).	0–3
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja elemzését.	0–3
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>		
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM / VIZSGAPONT		33

5.6. Társadalom és életmód Magyarországon

5.8. Magyarország a második világháborúban

5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon

5.10. Magyarország pusztulása